

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ, Str. Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 500 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

CUPRINSUL:

O. Bucevschi: Pogorîrea Sfântului Duh.
R. — Încheierea festivă a anului școlar la Academia teologică ort. rom. din Cluj.
Prot. Dr. V. Sava: La Ziua Eroilor.

Pr. Ioan Goron: Farisei și cărturari.
Cronică. — Publicație de licitație. — Concursuri pentru întregirea parohiilor vacante: Hida, Pădureni, Poiana-Ampoiului și Miluan.

POGORÎREA SFÂNTULUI DUH

În viața creștinismului sărbătoarea „Pogorîrii Sf. Duh“, numită și „Ziua Sf. Duh, Ziua Cincizecimii, Dumineca Rusaliilor, Sărbătoarea Sf. Treimi“, — constituie un eveniment de primordială și determinantă însemnătate, fiind *ziua natală* a Bisericii creștine. Sf. Scriptură relatează faptul acesta cu următoarele cuvinte: „Și dacă s'a împlinit ziua Praznicului a cincizeci de zile, erau toți Apostolii împreună adunați la un loc. Și s'a făcut fără de veste din cer sunet ca de suflare de vifor ce vine repede, și a umplut toată casa unde ședeau. Și li s'a arătat limbi împărțite ca de foc, și a șezut pre fiecare din ei. Și s'au umplut toți de Duhul Sfânt, și au început a grăi într'alte limbi, precum le da lor Duhul a grăi“, și apoi în urma predicii ap. Petru, ascultătorii: „Cu dragoste primind cuvântul lui, s'au botezat, și s'au adăogat în ziua aceea suflete ca la trei mii“ (F. A. 2, 1—4, 41). În forma aceasta s'a întemeiat oficial Biserica creștină, înainte de 19 veacuri.

Și manifestarea vizibilă a sf. Duh determină apoi pe sf. apostoli să-și modifice complet atitudinea lor de până atunci. Până la moartea lui Iisus erau timizi, ambițioși, așteptau o împărăție mesianică pământească, învățătura Domnului n'o pătrundeau complet, ades chiar o înțelegeau fals. După moartea lui Iisus, care le micșorase și mai mult credința și le provocase o stare aproape des-nădăjduită (Luc. 24, 21), deodată devin alți oameni. Nu pretind mai mult avantaje pă-

mântești, ci cu trup și suflet se nevoesc să răspândească învățătura despre împărăția spirituală a lui Iisus Hristos. Nici o amenințare nu-i înspăimântă, nici o suferință nu le temperează curajul, căci sunt inițiați în toate tainele doctrinei divine. Și schimbarea aceasta surprinzătoare a sf. apostoli nu se poate explica după legile psihologice, ci numai ca urmarea revărsării sf. Duh asupra lor.

Dar Mântuitorul n'a lăsat la arbitrarul aderenților săi de voesc să întemeieze o comunitate religioasă, nici cum să fie ea alcătuită în cazul când s'ar hotărî s'o înființeze, ci Însuși a voit ca religia Sa să-și continue existența în forma unei comunități bine organizate, adecă în forma Bisericii. Aceasta să fie centrul și organul lucrării Sale mântuitoare. Intenția de a întemeia o Biserică, din care să facă parte toți oamenii pentru a-și putea dobândi mântuirea și fericirea veșnică, a manifestat-o Hristos din tot începutul activității Sale publice, prin predica despre Împărăția lui Dumnezeu și prin multele pilde în care vorbește despre ea. Iar la întruparea acestei intențiuni trece Hristos cu alegerea sf. apostoli, căroro le dă puterea legării și deslegării, și pe cari, mai târziu, îi trimite în lume să învețe și boteze toate popoarele în numele sf. Treimi. Mai trebuie adăogat apoi că Hristos pretinde aderenților Săi nu numai credință, ci și mărturisire externă prin cuvânt și faptă (Mt. 10, 32), precum și ascul-

tare de prepoziții Bisericii (Luc. 10, 16; Mt. 18, 17). Hristos a instituit apoi și anumite rituri exterioare, sf. taine, administrate de Biserică, prin care să se comunice credincioșilor mai departe harul sf. Duh și prin care să fie ei legați între olaltă și cu Sine Însuși. Întemeierea Bisericii de către Hristos o probează și reala ei existență din timpul apostolic. Căci toți, cari credeau în Hristos în urma predicii sf. apostoli și se botezau, formau o societate religioasă vizibilă și organizată sub conducerea sf. apostoli, în cari recunoșteau ei pe adevărații lor prepoziți, supunându-se cu umilintă tuturor orânduiriilor luate de ei. Aceeași situație față de credincioși o au și toți urmașii sf. apostoli, adecă episcopii. Prin urmare Biserica are aceeași vechime ca și însuși creștinismul și existența ei se bazează pe orânduire divină și nu omenească. La întemeierea ei, sf. apostoli se prezintă numai cu titlul de executori ai voei lui Hristos, ca organe ale acțiunii Sale mântuitoare și pietre de temelie ale Bisericii. De aceea creștinism și biserică sunt două noțiuni inseparabile. De altfel și sf. părinți le era cu totul necunoscută o deosebire între creștinism și biserică în sensul că ultima ar fi ceva curat omenească, exterior și deci separabil de creștinism, Pentru acest motiv separarea de Biserică e considerată: separare de Hristos. Dar întemeierea Bisericii de către Hristos este în concordanță și cu raționamentul sănătos, căci scopul ei — a fi și depozitara și distribuitoarea harului divin cel absolut necesar pentru dobândirea mântuirii și fericirii veșnice din partea omnirii — se realizează mai ușor prin existența unei societăți organizate decât fără aceasta. În plus e foarte firesc, ca cei ce mărturisesc aceeași credință și urmăresc același, scop, în cazul de față: sfințirea personală prin adevărul și harul lui Hristos, să se constituie într-o asociație. De aci și concluzia, că pentru mântuire biserică e de aceeași absolută necesitate ca și însuși religia creștină, și că astfel oamenii sunt dator să devină membrii ai Bisericii.

Biserica este singura „ușă a vieții“, tezaurul bogat care cuprinde tot ce se rapoartă la adevăr. Numai în, din și prin Biserică se deschide drumul adevărat și sigur spre mântuire. Creștinismul nu-i doctrină

ce poate fi însușită prin studiu teoretic, ci viață care trebuie să devină proprietate ființială, și care se poate câștiga numai prin naștere din izvorul vieții. Nu-i suficient a cunoaște creștinismul, ci trebuie a fi creștin, a trăi în Hristos. Or lucrul acesta e posibil, fiind membru al Bisericii, depozitarea, cum am spus, și distribuitoarea sfântă a harului divin cel absolut necesar pentru mântuire, a harului care „naște și cultivă viața în Hristos și pregătește viața veșnică“. După concepția ortodoxiei Biserica este creștinismul însuși, este păzitoarea credincioasă, stâlpul și întărirea adevărului revelat. Covârșitoarea însemnătate a Bisericii se sprijină pe două idei fundamentale: 1) Precum pentru realizarea mântuirii s'a unit real și mistic Dumnezeu și omul în Dumnezeu-Omul, și oamenii trebuie să fie uniți în chip real-mistic cu Dumnezeu-omul Hristos, în Biserică. De aceea este Biserica un organism real-mistic, cap fiind Hristos și membri toți creștinii. 2) Numai în lăuntrul acestui organism, numai în unitate ființială cu acest trup mistic e posibilă mântuirea. În sensul acesta trebuie interpretat cunoscutul adagiu „afară de Biserică nu există mântuire“.

Pogorirea sf. Duh este primul fruct al mijlocirii făcute pentru noi la Tatăl ceresc de către Hristos Cel înălțat la cer, și în același timp primul act al întronării Sale de-a dreapta Tatălui. Și prin acest Duh, Mântuitorul, capul nevăzut al Bisericii, va fi activ pentru noi până la sfârșitul lumii.

E firesc deci ca Dumineca Pogoririi sf. Duh să fie sărbătorită de întreaga creștinătate, cu toată amploarea și fiorul religios convenit unui eveniment de cardinală valoare pentru întreaga omenire.

O. Bucevschi.

TÂLCUIRI CREȘTINEȘTI

I.

Oprește răul la izvor:
Căci devenit odată riu,
Ca să-l oprești — e prea târziu.

II.

Pe calea desăvârșirii
Dacă vrei ca să pornești,
Trebuie să-ți amintești —
Că, meritul nu stă 'n ce știi,
Ci 'n ceea ce săvârșești.

Fl. Mureșanu

Incheierea festivă a anului școlar la Academia teologică ort. rom. din Cluj.

Duminecă în 12 Iunie a. c. s'a făcut încheierea festivă a anului școlar la Academia teologică ort. rom. din Cluj, în biserica catedrală.

După celebrarea sf. Liturghii de către arhidiacon *Dr. Ioan Vască*, rectorul Acad. teol., prof. *Dr. A. Buzdug* și prot. *N. Vasiu*, a urmat cuvântul festiv al C. S. arhidiacon *Dr I. Vască*.

Cucernicia Sa, în cuvinte vibratoare și emoționante, a arătat rolul instituțiilor teologice pentru educarea propovăduitorilor cuvântului evanghelic. Pornind dela coincidența fericită a comemorării celor 318 sf. părinți cari au participat la sinodul I. ecumenic, cu ziua de încununare a străeuințelor școlare a acelor cari vor fi modelatori ai sufletelor omenesti, C. Sa scoate în relief rolul hotărîtor pe care l-au avut focarele de cultură spirituală și în speță cele teologice, din cele mai îndepărtate timpuri. Factorul de căpetenie în evoluția și consolidarea popoarelor e factorul spiritual-etic; ceea ce ne-a fost în special nouă pavază în împrejurările cele mai grele, a fost credința în dreptatea nepătrunsă a Providenței divine. Această virtute azi se cere mai mult ca ori când s'o cultivăm, făcându-o salvatoarea ființei umane, ajunsă într'o stare de desechilibru și desorientare. Toate speranțele converg spre asanarea vieții economice, imediatul a devenit idolatrizat. Se cere o conversiune la adevăr — concretizat în instituția prin excelență divină — în biserică. Pentru aceasta se reclamă apostoli vajnici, cari „să se facă tuturor toate“ și „să lucreze cu timp și fără timp“ pentru reîntronarea spiritualității ca principiu de viață. Academia teologică ort. rom. din Cluj, a luat naștere tocmai în vederea realizării acestui deziderat. Rezultatele prestate de vlăstarele pregătite la tânăra instituție n'au desmintit așteptările.

Bunul mers al instituției se datorește în primul rând *P. S. S. Episcopului Nicolae*, care n'a pregetat nici un moment să sprijinească inițiativele frumoase ale profesorilor și ale studenților. Pentru grija deosebită pe care o poartă școalei, C. Sa păr. rector

ii aduce vii mulțumiri în numele corpului profesoral și-L asigură și pe mai departe de devotament și abnegație în serviciul cauzei pentru care s'au înrolat.

Prea Sf. Sa, profund mișcat de alocuția păr. rector, se adresează în special tinerilor cari pleacă pe cărările spinoase ale vieții și-i îndeamnă să facă din sentimentul datoriei o deviză de fiecare clipă. *Dragostea pentru cauză și pentru popor trebuie să fie virtutea supremă care să-i călăuzască. Dificultățile inerente ori-cărui început, vor ceda în fața tenacității sufletești și misiunea va deveni o operă cu repercursiuni plăcute asupra conștiinței preoțești. Ideia jertfirii de sine va trebui să se încrusteze adânc în sufletul fiecărui lucrător în via Domnului, pentruca după truda fără șovăială a unei vieți să-ți vezi roadele însutite.*

După cuvintele *Prea Sf. Sale* serbarea a luat sfârșit, plecând fiecare cu o nouă doză de idealism desprinsă din cuvintele înțelepte ale Ctitorului și Povățuitorului acestei instituții cu noi și noi perspective de amplificare.

R.—

La Ziua Eroilor.

— Cuvântare rostită la 9 Iunie 1932. —

În fața mormintelor și crucilor tăcute ne punem azi fără voie întrebarea: Care a fost scopul irosirii fără de vreme a atâtor voinici în floarea vârstei, și dacă ținta pentru care au murit s'a și realizat? Dacă ar putea părăsi mormintele acești eroi ne-ar da și răspunsul. Ne-ar demonstra încă odată că singur supremul idealism, dus până la jertfa morții, poate cimentă o instituție trainică pe pământ. Precum cel ce ca astăzi s'a înălțat la ceriuri, numai prin jertfa de sine a putut mântui neamul omenesc, așa trebuie să înțelegem și noi oamenii, că singur jertfa este chezașia ori cărei izbăviri depline.

Jertfa celor ce au murit pentru un ideal a fost complectă și supremă și dacă în urma lor vedem astăzi totuși fețe brăzdate, vina nu e a lor. Ei și-au făcut datoria. Ne-au dat ce am cerut, ne-au dat viața lor.

Cei ce zac aici, și cei mulți și nenumărați cari au căzut pe toate văile și colinele Europei la sinul pământului străbun,

ar fi dorit și ei să trăiască. Au avut și ei brazda lor, starea și așezămintele lor și erau în floarea vieții, cu sufletul plin de nădejdi, și totuși și-au părăsit copiii mărunți, în a căror minte nu se închegase încă imaginea părintelui iubitor. Au părăsit soțiile și prietenii, părinții cari țeseau o întreagă mreajă de visuri în jurul viitorului fiului lor, abia intrat în arena vieții. Și-au lăsat vatra și avutul. La ultimul sărut de despărțire am văzut cum își întorceau fața în altă parte, pentruca negura sufletului lor să nu mârnească pe cei ce rămâneau de acuma în grija lui Dumnezeu, și să poată rupe legăturile ce îi legau de pământ.

Unii au plecat să servească interesele neamului lor, iar alții să îndeplinească porunca împărătească, dar toți au fost mânați de acelaș precept pe care îl impune societatea omenească: *Să-și împlinească datoria.*

Oamenii cari zac în aceste morminte au fost cei mai buni fii ai națiunii lor. Căci nici la front n'au fost toți egali, după cum peste tot nu sunt egali oamenii în lume.

Unii au plecat cu fruntea ridicată să înfrunteurgia dușmanului, alții și-au făcut datoria, iar alții s'au ocrotit după toate posibilitățile de scăpare ce le acorda o distanță mai mare de trei kilometri de linia de foc. Cei dintâi, cei mai buni și cei mai bravi, sau au căzut, sau s'au nenorocit.

Iată motivul admirației noastre nestrămutate pentru toți cei ce în lupte au căzut, sau cei ce întorcându-se ciungi și-au dat sufletul în ospicii. Iată și motivul pentru care dela război încoace, viața societății europene se zbate într'o cumplită criză a ierarhiei morale. Dacă cei sănătoși și tineri, dacă cei pătrunși de simțul ascultării până la jertfa morții, dacă cei buni și înțelepți, dacă floarea unei societăți omenești dintr'o epocă, s'a prăpădit în măsura cum s'a întâmplat aceasta în războiul mondial, e foarte firesc și explicabil ca locul lor să rămână gol sau să fie ocupat de alte elemente de mâna a doua, cari, dacă trăiau cei dintâi, ar fi avut în viață un rol mai șters decât astăzi. Numai cei ce nu s'au eschivat dela nici o jertfă în mijlocul cataclismului și au mers până la țintă, fără etape intermediare, ar fi putut presta în viața socială roadele deplinei abnegațiuni. Deci golul pe care l-au lăsat cei dispăruți în sufletul nostru,

dar mai vârtos în societate, este neobici-nuit de mare.

Idealismul acestor morți a fost un idealism real, nu cuvinte purtate de vânt și proprii a ocroti cele mai mărunte pofte și ambiții omenești. Au avut și ei o criză. Criza împlinirii sau neîmplinirii idealului ce îi însuflețea. Ei au căzut, dar idealul purtat de umerii lor a învins și pe ruina lor s'a clădit această mândră și frumoasă țară cu câmpii întinse și văi și munți în floare.

Ce deosebire între ei și noi. Din sângele și oasele lor goale resfirate pe rotogol, s'au clădit noi împărății, din vorbele noastre umflate: zavistie, ură și ruină. Am ajuns și noi la o criză, dar nu la criza existenței noastre sufletești, ci la criza existenței efemerei materii. Dacă ei au fost eroi, să fim și noi asemenea. Să îmbrăcăm cu toții zeaua răbdării și abnegațiunii, pentru a putea păstră moștenirea ce ne-au lăsat.

Doar în țara cu a cărei imagine vie au căzut ei, nu erau decât frați iubitori și înțelegători. Nu erau defetiști, ci luptători. Nu era numai îmbelșugare materială ci mai multă mulțumire și înălțare morală. Era o țară de vise, pentru a căror realizare se cereau lupte și încordări nesfârșite. Țara lor n'a fost ceea ce a urmat după război, cu îmbogățiri peste noapte și vânători de ranguri ieftine. Țara lor a fost patria care acum mi-se pare mie că mijeste. Țara care vine cu trudă și suferință dulce pentru neamul și ogorul căruia aparții.

Noi deplângem pe acești eroi pentru irosirea vieții lor fără de vreme, dar în acelaș timp îi admirăm pentru eroismul și martirajul lor fără de pereche. Cu cât ne vom îndepărta mai mult de epoca marelui război, cu atât mai mult va crește această admirație, și cu cât se vor înmulți mai mult boalele unei societăți, cu atât mai arzător ne vom ridica ochii spre culmile, la cari s'au ridicat ei în ochii și admirația noastră. Crucile lor simple, crucile răbdării, ale suferințelor pentru ideale, vor rămânea farul îndrumător al unei tinerimi noi, care împrumutând vigoarea lor, va duce lupta de mâne pentru stârpirea tuturor buruienilor morale, ce a odrăslit un ogor rămas fără de stăpân. Nu ne perdem speranța că sub forța unor noi energii, deslegate de orice ispită pământească, iubirea crești-

nească, care este motorul bun al ori cărei fapte creștine, va croi forme și posibilități de viață mai mângâitoare pentru sufletele noastre greu încercate tocmai prin dispariția de pe câmpul muncii de toate zilele a acestor buni.

I-ați văzut în ploaie și frig, desbrăcați și desculți, cu priviri fixate înainte spre culmi nevăzute, alergând după un ideal care i-a deslipit total de rosturile lor și i-ați văzut și căzând între fum și foc, fără de murmur și cârtire în numele patriei. Și pe suferința lor fără de seamăn s'au creat noi stări de lucruri. S'au mutat hotare crezute inexpugnabile, s'au îndreptat nedreptăți conștințite de mentalitatea înțepenită de veacuri.

De ce nu ne-am jertfi și noi odihna noastră, când țara ne cere această jertfă, pentru a trece criza în care ne sbatem? Să o jertfim și noi în convingerea că numai astfel poate odrăslî aici o viață mai ordonată, și numai astfel putem face din acest pământ un punct strălucitor de lumină!

Biserica străbună înaltă rugăciuni la ceriuri pentru odihna eroilor nenumărați, dar tot atunci pune mâna pe clopotul de chemare la solidaritate, jertfă, muncă și pace a tot ce a adunat Dumnezeu între hotarele acestei țări.

Prot. Dr. V. Sava.

ÎNAINTE DE CHRISTOS

Farisei și cărturari.

„Va veni o vreme, când nu vor mai suferi învățătura sănătoasă, ci — dornici să-și gădele auzul — își vor grămădi învățători după poftele lor. — Și-și vor întoarce urechile dela adevăr, și se vor îndrepta către basme“.

II. Tim. 4, 3—4.

Pofta nesățioasă a mădularelor omenești este o vecinică piedecă în calea omului către ideal; e cursa în care cade mereu; e buruiiana, care înveninează ori ce pornire generoasă. Pe teren religios ea se manifestează ca tendință de a substitui fondului forma, găsind astfel un pretext pentru a putea lăsa la o parte îndeplinirea a ceea ce este *esențial* în legiuirea religioasă-morală. De aceasta boală teribilă au suferit și vor suferi mereu toate religiunile din lume; ea a dus pe unele popoare la moarte, iar pe altele le-a împedecat pentru sute de ani în progresul lor firesc. Boala aceasta

e cunoscută sub numele de fariseism. Termenul e luat dela un partid politic din Palestina, din timpul premergător venirii Mântuitorului. Aspectul vieții religioase a Evreilor de pe timpul, când această sectă a fariseilor era atotputernică, ne arată mai bine, la ce rezultate păcătoase poate duce răstălmăcirea adevărilor religioase.

Esențiale în ori ce religie sunt două lucruri: o concepție despre lume, care să cuprindă raportul omului către Dumnezeu și o conduită morală, care să normeze raportul omului către semenul său. Concepția despre lume este izvorul, care hrănește mereu dorul de acțiune al omului; conduita morală dă directivă și cadre acestei acțiuni. Directiva nu poate fi alta decât *binele*, iar cadrele le formează *societatea omenească*. Numai prin acest element *social* religieuna poate fi un factor de progres.

Alături de elementul social în religieuna mai intră, fără îndoială, și elementul *legal*, menit să asigure celui ce practică percepțele morale fericire vremelnică și vecinică. Este *sfîntenia* și răsplata ei, *mântuirea*.

Felul cum au conceput Evreii raportul lor către Dumnezeu, s'ar putea numi cel mai idololatriu dintre toate concepțiile formulate vre-odată, deoarece cuprinde cel mai înalt grad de egoism prin noțiunea de „popor ales“.

După robia babilonică, Palestina devenind o simplă provincie tributară, realizarea ori căruia ideal național cerea sforțări enorme, lipsind cel mai necesar lucru pentru astfel de realizări: libertatea națională. Totuși, în lumea aceasta nu se poate trăi fără un ideal. Cucernici preoți au început atunci să răsfoiască cărțile sfinte, spre a găsi ținta către care trebuie să nizuiască poporul ales. Din unele preziceri a prorocilor, cari voiau să fixeze idealul *social* al legii lui Moisi, într'o împărăție lipsită de mizerie și de păcat, a răsărit atunci nădejdea împărăției mesianice. În creerii înfierbântați ai Evreilor, această împărăție mesianică nu însemna desăvârșirea legii lui Moisi, ci însemna proiectarea în viitor a celor mai egoiste și sălbatice dorinți pe cari oamenii le-au putut nutri vre-odată.

Odată întrupat acest gând deșert, dorul de mântuire găsind destul nutremânt în nă-

dejdea venirii împărăției mesianice, care însemna realizarea tuturor dorințelor naționale și a tuturor dorințelor singuraticilor indivizi. a devenit de prisos ori ce fixare de ideal social vrednic de a fi realizat prin oameni între oameni. Religioniunea și-a pierdut sensul ei uman; a încetat de a mai fi un factor de progres.

În schimb a ajuns la importanță covârșitoare noțiunea de *sfîntenie*. Era condițiunea, dela îndeplinirea ori întrelăsarea căreia depindea realizarea ori nerealizarea împărăției mesianice. Asupra menținerii ei în sinul poporului evreu, trebuiau să vegheze cu aspră luare aminte preoții și cărturarii. Ei s'au achitat de această îndatorire cu o râvnă vrednică de admirație.

Scopul mărturisit era de a ținea vecinic trează încrederea în Dumnezeu, conștiința de „popor ales“ și nădejdea în viitorul măreț. Pentru atingerea acestui scop și în râvna lor după sfîntenie, cărturarii au inventat, iar preoții au impus sute și mii de reguli, cari normau viața de fiecare clipă a Evreului, la el acasă, pe stadă, pe câmp, în îmbrăcăminte, la mâncare, la spălare și chiar și în somn.

Trebue să recunoaștem, că gândul cărturarilor nu era lipsit de ori ce măreție. Într'adevăr nu există un mijloc mai potrivit de a ținea vecinic trează conștiința oamenilor despre dependența lor de Dumnezeu și prin aceasta nădejdea în viitor, decât aceste reguli, cari să le reamintească mereu de Dumnezeu și de făgăduințele lui. Și mai trebue să admitem, că au fost atunci — după cum sunt și azi — mii de oameni cinstiți, cuviincioși, evlavioși, cari au trăit îndestuliți și au murit fericiți, având conștiința, că îndeplinind aceste reguli, și-au îndeplinit întreagă datoria.

Totuși, acțiunea fariseilor și a cărturarilor era o abatere gravă dela calea cea dreaptă a mântuirii. Ei erau învățători îngrămădiți după poftele deșarte ale unui popor și întorcându-și urechile dela adevăr, ei se îndreptau către basme.

Basmul era împărăția mesianică. De dragul acestui basm a fost abandonat *adevărul*, că omul e obligat să realizeze binele în mijlocul societății omenești. Nenumăratele reguli fariseice au răpit religiunii evreiești

caracterul moral, deoarece ele tinzând să accentueze caracterul legal al raportului cu Dumnezeu, nesocoteau viața cu cele mai firești nevoi ale ei. Lucrul acesta îl evidențiază mai bine felul cum credeau fariseii și cărturarii, că trebue sărbătorit Sabatul. După legea lui Moisi ziua a șaptea e zi de odihnă. Râvna fariseică a făcut din Sabat o zi de complectă inactivitate. Ori ce acțiune, ori cât de nobil scop ar fi urmărit, era interzisă. Pompei a putut cuceri Ierusalimul numai datorită faptului, că soldații evrei și-au părăsit armele într'o zi de Sabat, iar o ceată de răsculați de pe timpul lui Matatia, a fost măcelărită în pustia Iudeii de soldații lui Antioh Epifaniu, deoarece Sâmbătă fiind, n'au îndrăsnit să-și mântuiască viața prin fugă, ori să o apere cu arma, deși în caz de mare pericol erau slobozi să o facă; — așa de mare era râvna lor. Tot aceasta râvnă a pus în gura mai marelui sinagogii, cuvintele păstrate la ev. Luca: „Șase zile sunt întru care se cuvine a lucra; venind, deci, întru acestea, faceți-vă sănătoși, dar nu în ziua Sâmbetei!“

Era ridicol, era absurd, era jalnic!

Era mai jalnic chiar decât scepticismul celorlalte popoare. Căci acestea aveau cel puțin conștiința nimicniciei lor. Evreii mergeau cu ochii închiși spre prăpastie. Decât orbia lor, numai purtarea de grije a lui Dumnezeu era mai mare. La plinirea vremii din neamul lui Israil, în cetatea lui David se va naște Mântuitorul lumii.

Pr. Ioan Goron.

CRONICĂ

Donație. Dl Dr. Eugen Nicoară, medic în Reghin și deputat eparhial, a dăruit pentru zidirea bisericii a III-a din Cluj, suma de 1000 Lei. Mulțumim dlui Dr. Nicoară pentru darul făcut, pe lângă atâtea altele ca creștin bun și convins ce este și am dori ca exemplul dsale să îndemne la dărnicie și pe cei ce fac parte din parohiile din Cluj.

Un cămin de studente fice de preoți s'a deschis de curând în București în casa dăruită de vrednica credincioasă *Zoe Boccancea*, în strada Romană 246. Căminul stă sub conducerea Asociației dnelor preotese

din București, care desfășoară o frumoasă activitate de propagandă și caritate creștină.

Academia Română în ultima sesiune a acordat o seamă de premii, între cari unele și pentru cărți cu conținut religios. Astfel a acordat premiul „General Const. și Maria Burghela” de 4000 Lei P. Sf. S. Episcopului Grigorie al Aradului, pentru lucrarea în manuscris cu motto: „Ridicarea morală a unui popor începe cu tineretul său”, (raportor dl Octavian Goga). Premiul „Năsturel” de 5000 Lei cu subiectul: „Legăturile bisericii române cu Patriarhia de Alexandria”, pentru lucrarea în manuscris a dlui Dimitrie Ionescu, (raportor părintele Nae Popescu). Premiul „At. Tancoviceanu” de 1000 Lei cu subiectul: „Monografia unui mitropolit sau episcop român din secolul al 18-lea”, s'a dat dlui Artur Gorovei pentru lucrarea: „Ierotheiu episcopul Hușilor”, (raportor părintele Nae Popescu).

O carte prețioasă. Dl Dr. D. Stăniloae, profesor la Academia teologică din Sibiu, se ocupă cu traducerea monumentalii opere de sinteză filozofică religioasă a filozofului rus N. Berdiaew: „Filozofia spiritului liber”. Cum însă împrejurările actuale financiare nu permit decât cu mare risc tipărirea unei opere așa de voluminoase (420 pag.), publicarea se va face numai în caz când e asigurat un număr de cel puțin 300 cumpărători. Cetitorii noștri, doritori să aibă în bibliotecă o carte de neîntrecută valoare, sunt rugați să se prenoteze printr'o adresă către Redacția „Revistei Teologice” sau a „Telegrafului Român”, comunicând și altoro această știre. Prețul va fi de 120 Lei.

În casa episcopiei noastre din Sângeorz-băi, se închiriază camere pentru sezonul de vară preoților noștri și familiilor lor, cari voesc să-și vadă de sănătate. Costul unei camere bine mobilată și cu lingerie este de 50 Lei la zi, iar fără lingerie 30—40 Lei la zi. Cei ce voesc să închiriază camere se vor adresa la pr. Victor Susa, în Năsăud. Plata camerelor se va putea face și prin reținere din salariu. — Apa minerală „Hebe” dela Sângeorz-băi este foarte vindecătoare în boale de stomac, intestine, beșică și ficat, primind numirea de Carlsbadul românesc. Traiul este ieftin și se poate pregăti și acasă. Gară în localitate.

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 377—1932.

(14) 1—1

Licitație.

Consiliul parohial ort. rom. din *Vidra-medie* jud. Turda, dă în întreprindere prin licitație publică, *edificarea casei parohiale*.

Planul și devizul, aprobate de Ven. Consiliu eparhial din Cluj, se pot vedea la Oficiul parohial din Vidra-medie și Oficiul protopopesc din Câmpeni. Licitația se va ține în ziua de 3 Iulie a. c., orele 2 p. m., în școala primară din Vidra-medie. Cei ce doresc a participa la această licitație, vor aduce certificat oficial dela parohia unde aparțin, despre situația materială. Spese de transport sau diurnă pentru participanți, Consiliul parohial nu acordă.

Vidra-medie, la 3 Mai 1932.

Grigore Nicola, președ. Cons. parohial. *Gheorghe Resiga,* episcop I.

Văzut: *Sorin I. Furdui,* protopop.

Nr. 245—1932.

(15) 1—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de preot din parohia de clasa I-ă *Hida*, din protopopiatul Unguraș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Renașterea”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Locuință în natură și grădină de legumi.
2. Sesiune parohială întregită prin Reforma agrară la 32 jugăre.
3. Stolele statorite și uniformizate pe teritoriul tractului Unguraș.
4. Salariul dela stat.

Reflectanții își vor înainta oficiului nostru cererile instruite cu toate documentele recerute, în termenul deschis, și cu avizul nostru se vor putea prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu credincioșii, însă fără încuviințare dela Prea Sf. nostru Episcop nu vor putea figura pe lista candidaților.

Unguraș, la 27 Mai 1932.

În înțelegere cu Consiliul parohial din *Hida*.

I. Ghiurițan, protopop.

Nr. 171—1932.

(13) 2—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a *Pădureni*, din protopopiatul Turda, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Renașterea“, pe lângă următoarele condițiuni:

1. Dotația dela Stat, conf. cvalificațiunii.
2. Locuință în natură cu supraedificatiunile necesare și grădină cu pomi.
3. Sesiune parohială 11 jug. arător și fânaț și drept de pășunat.
4. O litră de cucuruz dela fiecare fum (circa 80 case) din care compete $\frac{1}{3}$ pe cantor și $\frac{1}{10}$ pe sfăt, precum și câte o zi de lucru dela fiecare casă, cari privesc numai pe preot.
5. Stola îndatinată.
6. Impozitele după realități le supoartă preotul.

Reflectanții își vor înainta cererea cu documentele prescrise oficiului protopopesc subsemnat și cu prealabila încuviințare se vor putea prezenta în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Concurenții au să prezinte act de învoire dela P. S. S. Episcopul nostru, fără de care act nu vor putea fi luați în candidare.

Turda, la 2 Iunie 1932.

Oficiul protopopesc în conțelegere cu Cons. parohial.

Iovian Murășianu, protopop.

Nr. 234—1932.

(12) 2—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a *Poiana-Ampoiului*, protopopiatul Alba-Iulia, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în oficiosul „Renașterea“:

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela stat, conf. cualificațiunii.
  2. Casă parohială corăspunzătoare și grădină de 1400 st. p.
  3. Stola obicinuită în parohie.
  4. Câte una ferdelă de cucuruz sfârmit și una zi de lucru dela cca 100 familii.
  5. Lemne de foc de pe un teritor de cca 250 st. p. pe an, din pădurea bisericii.
- Reflectanții la acest post își vor înainta

cererile concursuale Oficiului nostru protopopesc, în terminul deschis, iar cu prealabila noastră încuviințare, se pot prezenta în timpul potrivit și îngăduit de lege, în parohie, spre a cânta, predica, eventual a liturghisi și a face cunoștință cu poporul.

Concurenții vor avea să prezinte și un act de învoire dela P. Sf. nostru Episcop. Alba-Iulia, la 1 Iunie 1932.

Oficiul protopopesc al tractului Alba-Iulia, în conțelegere cu membrii Consiliului parohial.

Alexandru Baba, protopop.

Nr. 227—1932.

(11) 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de preot, devenit vacant prin moartea preotului Ioan Arcaș, în parohia de clasa II-a *Miluan*, protopopiatul Unguraș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Casă parohială cu supraedificate și grădină de legumi.
2. 42 jug. 1358 st. p. sesiune parohială.
3. Una zi de lucru dela fiecare familie.
4. Stolele uniformizate și satorite pe teritorul tractului Unguraș.
5. Salarul dela Stat.

Reflectanții — în terminul deschis — își vor înainta oficiului nostru cererile de concurs instruite cu toate documentele rețerate și cu avizul nostru se vor putea prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu credincioșii, însă fără încuviințare dela Prea Sfințitul nostru Episcop nu vor putea figura pe lista candidaților.

Unguraș, 27 Mai 1932.

În înțelegere cu Consiliul parohial din Miluan.

I. Ghiurițan, protopop.

NOU! A apărut: NOU!

CARTEA DE RUGĂCIUNI

„PÂINEA VIETII“

ediție nouă, refăcută și complectată.

Prețul Lei 30— plus porto postal.

Se află de vânzare la Librăria Eparhială Cluj. Piața Cuza Vodă Nr. 6. Cluj.